

„Az igazi Madácho és az igazi embert keresem”

Básti Lajos nyilatkozata

A Tragédia utolsó próbája után beszélgettünk Básti Lajossal, Adam kitűnő alakító-jával a műről, Madáchról, az eddigi rendezői koncepciókról, szerepfelfogásokról.

Három évvel ezelőtt, amikor a Tragédia szabad-téri bemutatójára készültünk Szegeden, nagyon élt bennünk a vágy, hogy sok mindenben tényleg újat adjunk. Ez a dátum forduló-pontot is jelent a Tragédia előadásainak történetében. 1883-tól fogva, a mű eredeti bemutatója óta, a Paulai-féle rendezéstől kezdve óriási csatát kellett vívni azokkal szemben, akik a Tragédia színadképtelenségét bizonyították. Fontosságban az 1923-as Hevesi-féle első felújítást tekintjük kiindulópontnak, amely a mű húsz-éves történelmi realitásába ágyazva számított újnak és modernnek. A műnek a Németh Antal-féle kiskamarai rendezése viszont feltétlen érdemes feljegyezésre, mert Németh Antal a mű lényegére tapintott, arra ugyanis, hogy ez a darab nem történelmi revü, hanem egy emberen belül.

a jónak és rossznak párharca.

Ezért izgatott bennünket 1960-ban Az ember tragédiája bemutatása a Szegedi Szabadtéri Játékokon, hogy az óriás színpadon revütés nélkül tegyük kamaradarabbá a művet, megtisztítva természetesen a sok év alatt ráakodott téves felfogásoktól.

Természetesen — hangsúlyozta Básti Lajos — nem akar ez illetéktelen bírálat lenni az elmúlt évtizedek Tragédia előadásairól, s a művészi teljesítményekről, hiszen az előttünk járt generációból a jó művészek akkor sem szavaltak üresen, de a szabadtéri játékok formájának a megteremtése új és komoly feladat volt. Ezt a törekvést igazolták az eddigi előadások sikerei, bár még sokkal vagyunk adósok Madáchnak. Szinte ide illik egy idézet Hevesi Sándortól: »Madách

örökbecsű bibliája

a Nemzeti Színháznak, ame-

lyet mindig forgat, amelyet mindig tanul, s amelyet sohasem fog végleg kitanulni».

Básti Lajos beszélt a Magvető Könyvkiadónál most megjelenő könyvéről, amelynek címe: Mire gondolsz, Adam?

Könyvemnek szülőanyjaül Szegedet érzem, a Dóm előtti hatalmas teret, ahol 1960-ban új Tragédia született.

Sorról sorra végigme-
gyek Adam szövegén, bejá-
rom Adam tizenöt színből álló hegyes-völgyes útját, hogy keressem az igazi Madácho, és keressem az igazi embert. Érdekes és izgalmas ez az út, az elemző vizsgálódás, amelyre

ösztönző erőt innen meríttem

a szegedi előadások sikeréből.

Az őszinte öröm és a csodálat hangján nyilatkozott Básti Lajos Szeged fejlődéséről.

Három nyáron át több héten keresztül alkalmam volt megismerkedni Szegeddel.

színpadát testvérszínházunknak érezzük.

Kedvesek itt az emberek, szinte lépten-nyomon érezni szeretetüket. Jóleső érzés

látni arcukon a büszkeséget, hogy ime, évek óta Szeged-re jár nyaranként szinte a fél világ. S ezt nagyon is természetesnek tartják. Lapozgattam különféle vendégkönyvekben, például a Körösi Halászcárdában. Igazán jóleső érzés volt olvasni a várost dicsérő, kedves sorokat. S ez a vendégkönyv szinte egy nemzetközi fesztivál benyomását keltette. Amerikától szinte a Fokföldig olvashatjuk a különböző vendégek beírását. Talán csak még az Antarktiszról nem jöttek ide. Szép és nemes feladat volt megteremteni ennek a városnak hazai és nemzetközi tekintélyét, s azt a ritmust, életütemet, amely körülveszi az ide érkezőket.

L. F.

Egy óra a szabadtéri jegyirodán

Mikorra lehet még jegyet kapni?

Reggeltől estig csöng a városi tanácsok, intézmények — vagy »pótlásért«, vagy újabb jegyigények ki-elégítéséért. Vannak azonban egyéb kívánságok is. A makói Lenin Tsz megbízottja például azzal a kéréssel jött be Szegedre személyesen, hogy az előre meg-váltott jegyeket cseréljék ki számukra jobbakra. Az augusztus 20-ra megváltott 25 30—35 forintos jegyek helyett 50 forintos jegyeket kért.

Gyula: Az ember tragédiája augusztus 11-ediki előadására kértünk hatvan darab jegyet, szíveskedjenek megpótolni még száz darab-bal 19-re. Most harcolunk az AKÖV-vel, hogy adjon autóbuszokat, reméljük meglesz, de idejében szeretnénk biztosítani a belépőt.

Pécs: Újabb jelentkezők vannak 18—19-re, pótlólag kérünk még húsz darab jegyet, mindegyik napra tizet-tizet.

Salgótarján: Kéthónapos harc árán sem sikerült megszereznünk a szegedi különvonatot, amelyre ötszáz jelentkező volt, de így is meg-
gyűnk a menetrendszerű megerősített járatral, 273-an. Augusztus 19-re és 20-ra kérünk jegyeket.

Es telefonálnak termelő-szövetkezetek, községi és

városi tanácsok, intézmények — vagy »pótlásért«, vagy újabb jegyigények ki-elégítéséért. Vannak azonban egyéb kívánságok is. A makói Lenin Tsz megbízottja például azzal a kéréssel jött be Szegedre személyesen, hogy az előre meg-váltott jegyeket cseréljék ki számukra jobbakra. Az augusztus 20-ra megváltott 25 30—35 forintos jegyek helyett 50 forintos jegyeket kért.

Vajon ki tud-e elégíteni a szervezőiroda valamennyi igényt?

Ma már korántsem — válaszolja Faragó András szervező titkár. — Augusztus 18-ra semmiféle jegyet nem tudunk adni, de csak néhány olcsóbb jegyünk van az augusztus 11., 12., 16. és 19-iki játéknapokra is. Az Aida második előadására, augusztus 15-re még körülbelül 1000—1500 jegy áll rendelkezésre, s augusztus 20-ra, a játékok idejéig előadására, hasonlóképpen. Elkelték az Allami Népi Együttműködési szövetkezetek, községi és városi tanácsok, intézmények — vagy »pótlásért«, vagy újabb jegyigények ki-elégítéséért. Vannak azonban egyéb kívánságok is. A makói Lenin Tsz megbízottja például azzal a kéréssel jött be Szegedre személyesen, hogy az előre meg-váltott jegyeket cseréljék ki számukra jobbakra. Az augusztus 20-ra megváltott 25 30—35 forintos jegyek helyett 50 forintos jegyeket kért.

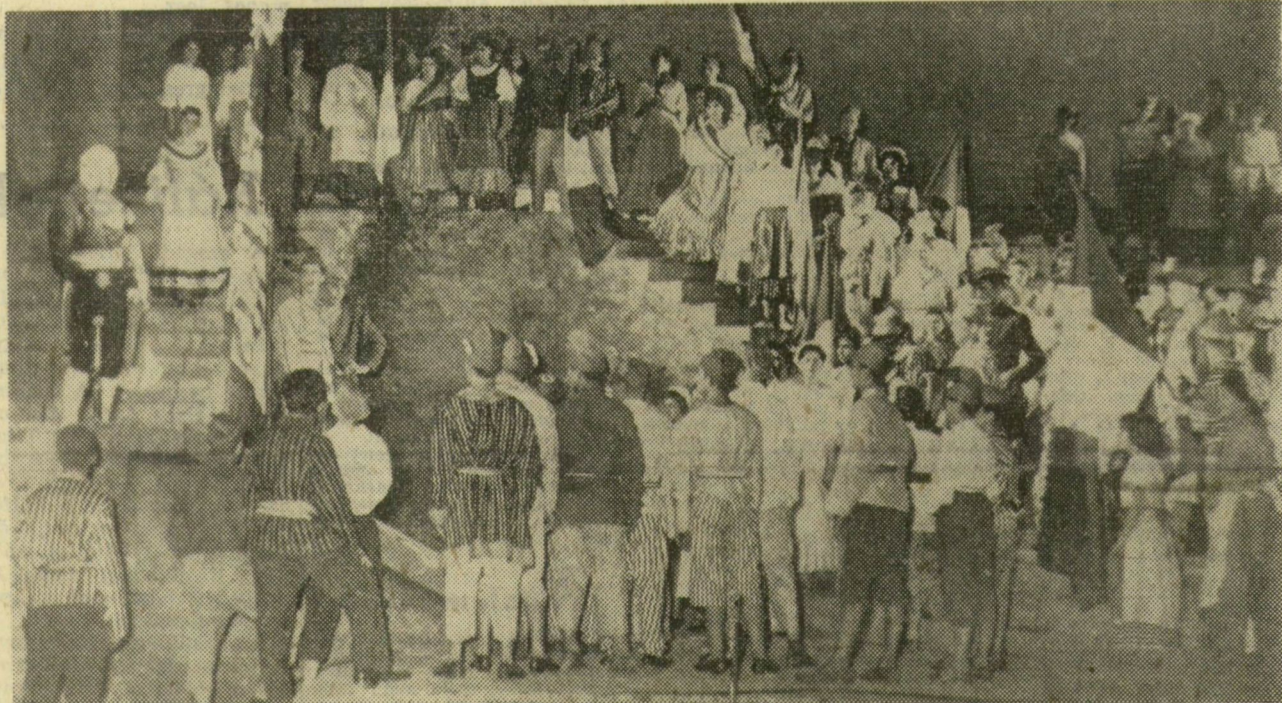
hányat tudunk adni, de csoportos igényeket már nem tudunk kielégíteni.

Mely városok és vidékek érdeklődése volt a legnagyobb?

Nem nagy város, mégis első helyen emlegetjük Székesfehérvárt. A lakosság arányához képest itt volt a legnagyobb az érdeklődés. Miskolc, Dunaujváros, Debrecen, Békéscsaba és Nyíregyháza következik ezután, a fővárost nem számítva. Tata, Tatabánya és Várpalota ugyancsak népes csoportokkal képviselteti magát Szegeden. A legnagyobb érdeklődést idén is a bányai és kohóvidékekről tapasztaljuk, de felzárkóznak a mezővárosok is.

Es a szegediek?

Szeged nagyobb buzgalmat is tanúsíthatott volna saját rendezvényei iránt, de az üzemek idén is kitétek magukért: különösen az Új-szegedi Kender-, Lenzöví, a Ruhagyár, a Kábelgyár, az Élelmiszer Kiskereskedelmi Vállalat, a Cipőgyár, az Ingatlankezelő Vállalat, a Konzervgyár, a Tégla- és Téglagyári Egyesülés, a Szalámigyár és a Kéziszerszámgár közönségszervezői és dolgozói.

(Somogyiné felv.)

Ma este 8 órakor mutatják be a szegedi szabadtéri színpadon Az ember tragédiáját. Képünkön: a párizsi szín, a francia forradalom egyik tömegjelenete.

MADÁCH IMRE:

AZ EMBER TRAGÉDIÁJA

Dramai költemény két részben, 15 képben

Rendezte: MAJOR TAMÁS

kétszeres Kossuth-díjas, kiváló művész

Adam	Básti Lajos
Eva	Kossuth-díjas, érdemes művész
Lucifer	Lukács Margit
	érdemes művész
	Major Tamás
	kétszeres Kossuth-díjas, kiváló művész

I. RÉSZ

1. szín: a mennyekben

Az Úr	Bessenyei Ferenc
	kétszeres Kossuth-díjas, érdemes művész
Gábor főangyal	ifj. Kórmay Sándor
Rafael főangyal	D. Kiss Ferenc
Mihály főangyal	Sinkó László

2. szín: a paradicsomban

Az Úr	Bessenyei Ferenc
	kétszeres Kossuth-díjas, érdemes művész
Cherub	Csurka László

3. szín: a paradicsomon kívül

A föld szelleme	Téry Árpád
-----------------	------------

4. szín: Egyiptom

Rabszolga	Kállai Ferenc
-----------	---------------

5. szín: Athén

Kimón	Rácz Tibor
1. népbeli	Pagonyi Nándor
2. népbeli	Gelley Kornél
3. népbeli	Károlyi István
4. népbeli	Gyalog Ödön

1. demagóg	Horkai János
2. demagóg	Kállai Ferenc
1. polgár	Oze Lajos
2. polgár	Hindi Sándor
Thersites	Somogyvári Pál
Crispos	Siménfalvy Sándor

6. szín: Róma

Catullus	Horkai János
Hippia	Máthé Erzs
Clivia	Lehoczky Zsuzsa
Péter apostol	Ladányi Ferenc
	Kossuth-díjas, kiváló művész

7. szín: Bizánc

1. polgár	Somogyvári Pál
2. polgár	Hindi Sándor
3. polgár	Károlyi István
4. polgár	Csurka László
5. polgár	Gyalog Ödön
Patriárka	Horkai János
Agg eretnek	Ladányi Ferenc
	Kossuth-díjas, kiváló művész

A barát	Pagonyi Nándor
Egy barát	Gelley Kornél
Heléne	Zolnay Zsuzsa
Csontváz	Horváth József
1. boszorkány	Simon Erika
2. boszorkány	Radnóthy Éva
3. boszorkány	Zsolczer Sára

8. szín: Prága

1. udvaronc	Hindi Sándor
2. udvaronc	Mentes József
3. udvaronc	Szirtes Ádám
4. udvaronc	Versényi László
Rudolf császár	Horkai János

9. szín: Párizs

Újone	Horváth József
A tiszt	Tarsoly Elemér
Katona	Gyalog Ödön
Márki	Szirtes Ádám
Sansculotte	Kovács János
Sain-Just	Kállai Ferenc
Robespierre	Téry Árpád

10. szín: Prága

Udvaronc	Szirtes Ádám
Tanítvány	Sándor Géza

II. RÉSZ

11. szín: London

Bábjátékos	Kovács János
Virágáruslány	Lehoczky Zsuzsa
Egy anya	Radnóthy Éva
Egy lány	Bányász Ilona
1. munkás	Tarsoly Elemér
2. munkás	Horváth József

3. munkás	Bagó László
1. koldus	Pagonyi Nándor
2. koldus	Siménfalvy Sándor
Katona	Csurka László
Kocsmáros	Somogyvári Pál
1. mesterlegény	Versényi László
2. mesterlegény	Téry Árpád
1. árus	Kun Tibor
2. árus	Károlyi István
Eva anyja	Sitkey Irén
Artúr	Sándor Géza
Cigányasszony	Máthé Erzs
1. tanuló	Sinkó László
2. tanuló	D. Kiss Ferenc
3. tanuló	Mentes József
4. tanuló	ifj. Kórmay Sándor
1. gyáros	Sugar Lajos
2. gyáros	Horkai János
A nyegle	Gelley Kornél
A zenész	Szirtes Ádám
Ékszerár	Károlyi István
1. polgárlány	Zolczer Sára
2. polgárlány	Simon Erika
Kéjhölgy	Zolnay Zsuzsa
Elítelt	Kállai Ferenc
Lovel	Oze Lajos

12. szín: A falanszter

A tudós	Oze Lajos
Aggastyán	Horkai János
Luther	Ladányi Ferenc
	Kossuth-díjas, kiváló művész
Cassius	Kovács János
Platon	Szirtes Ádám
Michelangelo	Téry Árpád

13. szín: Az úr

A Föld szelleme	Téry Árpád
-----------------	------------

14. szín: A jégvidék

Az eszkimó	Siménfalvy Sándor
------------	-------------------

15. szín: A paradicsomon kívül

Az Úr	Bessenyei Ferenc
	kétszeres Kossuth-díjas, érdemes művész

A díszleteket Varga Mátyás Kossuth-díjas, érdemes művész.

a jelmezeket Nagyajtay Teréz Kossuth-díjas tervezte.

A kísérezetét szerette: Dávid Gyula Kossuth-díjas

A táncokat tervezte és betanította: Barkóczy Sándor

Rendező asszisztense: Bagó László, Bodnár Sándor

Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy terjedelme miatt Az ember tragédiája szereposztását a következő játéknapon nem közöljük. Ezért akik később nézik meg az előadást, a most közölt szereposztást őrizzék meg.